



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis**

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de  
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

**Herincx, Wilhelm**

**Antverpiæ, 1675**

§. III. De Descensu ad Inferos.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)



*Idq̄, in ſepulchro alieno & novo*

monumento alieno & novo : nam ſicut propriâ domo præ paupertate caruit vivus, ita & ſepulchro proprio jam defunctus. Novo autem, in quo ſcilicet nondum quiſquam poſitus fuerat, tum quodd id deceret dignitatem perſonæ, tum potiffimum (ut rectè *Ambroſius l. 3. de Virginitibus*) ne aliàs fulcitatus à perfidis crederetur aut prædicaretur. Ad utrumque etiam conducit forma ſepulchri, quod nempe exciſum erat in petra inſtar cubiculi, huiusmodi enim ſepulchrum non niſi perſonis notabilibus parari conſueverat, idemque idoneum erat ut eſſet poſteris perpetuum Dominicæ reſurrectionis monumentum. Denique ad fidem reſurrectionis congruebat, ne aliàs corpus ſuffuſis aut dirutis fundamentis, iterumque reſoſitis lapidibus eſſe à diſcipulis ſublaturus quis fingeret. Ad quod etiam deſerviebat ſaxum magnum, quod advolutum fuit ad oſtium monumenti, ut ipſum proinde ſine auxilio plurimorum referari non poſſet. Cuſtodia quoque ſepulchri ſingulariſque diligentia ab inimicis adhibita fuit ſingulari providentiâ ac permiſſione Dei, ut fides Reſurrectionis eſſet certior, & gloria major, plebiſque animus ad credendum paratior.

*Eoq̄, exciſo de petra.*

*Advolutio ſaxi, ac diligentia hoſtium fidei reſurrectionis neſciens ſerviebat.*

97. *Qualiter computandum ſit tri- dum ſepulchrum Chriſti.*

Difficultas verò eſt de Triduo ſepulturæ Chriſti, quod, uti Reſurrectio tertiâ die ſecundùm Scripturâ facta, ab omnibus creditur, & exprimitur *Matth. 11. Sicut fuit Io- nas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus, ſic erit Filius hominis in corde terræ* (quo ſignificatur ſepulchrum pro ejus corpore, & limbus pro ejus anima) *tribus diebus & tribus noctibus.* Sed facilè ſolvitur, dicendo eſſe ibi periphrâſim Hebræis familiarem trium dierum naturalium viginti quatuor horarum, qui die artificiali & nocte ſeu lucè & tenebris conſtant; q. d. erit ibi tribus diebus naturalibus; intellige per ſynecdochen, ſcilicet poſteriori parte diei veneris, toto ſabbato, & nocte ſeu parte anteriori diei Dominicæ uſque ad reſurrectionem. Eſtque perinde, ſive dies naturalis computetur à vespere in vespere, ſive (quod conſuetum) à media nocte in mediam noctem. Neque opus eſt, ſolicite quærere tres lucès & tres noctes, quia tertiam lucem non erit reperire; niſi fortâſſe quis vellet initialem auroram (quâ Chriſtus probabiliter reſurrexit) computare pro tertia lucè, ſeu die artificiali; qui equidem non ab aurora, ſed ab ortu ſolis initium ſumit.

### §. III.

#### *De Deſcenſu ad Inferos.*

98. *Chriſtus juxta fidem ſecundùm animam*

INDUBITATA fide tenendum eſt Chriſtum ſecundùm animam deſcendiſſe ad inferos, ſeu locum ſubterraneum nomine Inferni ſignificatum, qui ſcilicet limbus Pa-

trum vocatur; & quidem deſcenſu reali, ita ut realiter illie eſſet præſens, ut tradunt unanimiter omnes Catholici Doctores contra *Durandum* exiſtimantem, quòd Chriſtus deſcenderit in infernum ſolum ſecundùm virtutem & efficaciam; ſeu ſecundùm operationem & effectum; quem ibi anima Chriſti vel divinitas ſit operata; eò quòd putaret ſubſtantias ſpirituales (cujuſmodi erat anima Chriſti ſeparata) non eſſe in loco, niſi ratione operationis tranſeuntis ad corpora; quòdque anima ſeparata nequeat moveri localiter. Sed totum hoc eſt falſiſſimum, & carens fundamento.

Simpliciter autem Scriptura, *Symbolum Apoſolorum & Athanaſii, Concilium Lateranenſe, quod referitur c. Firmiter, de ſumma Trinitate & Patres* tradunt Chriſtum ſecundùm animam deſcendiſſe ad inferos; quo modo tradunt ſecundùm corpus jacuiſſe in ſepulchro, & ſecundùm utrumque aſcendiſſe in cælum. Ut rectè de Chriſto dixerit *Aug. Ep. 99. Secundùm animam eum fuiſſe apud inferos apertè Scripturâ declarat, & per prophetiam præmiſſa, & per Apoſtolicum intellectum ſaris expoſita, quâ dictum eſt (ſcilicet *Pſ. 15.*) Non derelinques animam meam in inferno. Quod Petrus Apoſtolus *Act. 2. de Chriſto interpretatur. Similiter ad Eph. 4. de Chriſto dicitur: Quod autem aſcendit, quid eſt, niſi quia & deſcendit primùm in inferiores partes terræ* unde nimirum captivam duxit captivitatem, pro ut ibidem præmittitur. Et *1. Petri 3. dicitur Chriſtus mortificatus quidem carne, & vivificatus autem ſpiritu, ſeu animâ, in quo, ſpiritu, & his qui in carcere erant ſpirituibus, animabus ſcilicet ſeparatis, veniens prædicavit, ſeu bonum nuntium redemptionis attulit, & iis quidem, qui increduli fuerant aliquando, Noë ſcilicet prædicanti diluvium, doctæ illud experti cum poenitentia peccatorum in ipſo diluvio corporaliter perierant. Vide Eſtium in Commentario huius loci.**

Huc etiam facit illud *Zacharia 9. Tu quoque in ſanguine teſtamenti tui emiſiſti vin- ctos tuos de lacu, in quo non eſt aqua. Et quod Matth. 12. dicitur Filius hominis futurus in corde terræ, ſcilicet etiam ſecundùm animam; ut Tertullianus, Hieronymus & alii exponunt, per cor terræ intelligentes infernum, pro ut phraſi uſitatâ cor (quod eſt intimum animalis) ſignificat imum ſeu profundum terræ: ſicut *Pſ. 45. dicitur: Transferuntur montes in cor, id eſt, profundum maris.**

An autem Chriſtus ſubſtantialiter deſcenderit etiam ad infernum damnatorum, an vero ſecundùm effectum tantum, quatenus in damnatis operatus eſt terrorem & confuſionem, non ita conſtat. Poſteriorum cenſent *D. Bonaventura, D. Thomas & ceteri Scholaſtici. Prius cenſet Bellarminus l. 4. de Chriſto c. 16. ob verba Eccl. 24. Penetrabo omnes inferiores partes terræ; & in ipſo eſt.*



inspiciam omnes dormientes. Quod tamen non urget, cum satis de limbo, aut saltem simul de purgatorio explicetur: nam ad damnatos non spectat quod immediate sequitur: *Et illuminabo omnes sperantes in Domino.* Ratio etiam seu congruentia non fuderat quoad infernum damnatorum, uti quoad limbum. Res equidem est incerta. Uti etiam, an descenderit ad limbum puero- rum substantialiter. Immo Nonnullis incertum est, an Christus his omnino se manifestaverit; cum non deceret ipsos, ut- pote damnatos, inde recreari; neque etiam, veluti sine propria culpa damnatos, plus inde torqueri.

De purgatorio denique, etsi plures si- militer censent Christum eò tantum per operationem descendisse quoad consolati- onem aut similem effectum, non pauci tamen (quibus favent quidam Patres) pu- tant, Christum eò substantialiter descendisse, tum consolationis, tum liberationis, si- ve aliquorum, sive omnium, causâ. De pur- gatorio quoque à Nonnullis accipitur locus citatus *Zachariae 9.* Atque etiam *Sylvius 3. p. 7. §. 2. a. 2.* verosimilius putat fuisse adhuc in purgatorio spiritus illos seu animas, quibus in carcere veniens Christi anima prædica- vit. Quod si verum foret, sanè longissimo tempore, scilicet ampliori quàm bis mille annorum, fuissent animæ istæ in pœnis pur- gatorii. Hoc autem sine alio fundamento gratis asseri videtur.

Si vero quaeratur, quid Christus sit ope- ratus circa animas Patrum in limbo? Resp. ipsum eis contulisse consolationem, immo statim beatitudinem essentialem (ut habet certa Catholicorum doctrina, & patet ex definitione *Benedicti XI.* aliâ *XII.* Extra- vag. *Unigenitus*) sicque ex carcere palatum regium, & ex inferno fecisse paradysum Dei, in quo Latronem ipsâ die secum fu- turum moriens promiserat. An autem ipso instanti mortis Christi fuerint beati, incer- tum videtur. Constat equidem, quòd fue- rit eis beatitudo data ex merito Christi mox ad infernum descendens; ut respon- det *Durandus.* *Suarez* autem *disp. 43. sect. 3.* ob hoc putat Christum ipso instanti mortis fuisse in inferno per motum instantaneum. Quòd tamen non est necesse, neque consi- deratum in auctoritatibus, quæ satis salvan- tur, etsi brevissima mora inter mortem Christi & præsentiam infernalem atque ad- eò beatitudinem animarum intercesserit.

Quæritur etiam, an anima Christi toto triduo mortis manserit in limbo apud ani- mas Patrum usque ad resurrectionem? Res- ponsio affirmativa est communis Theolo- gorum, post *trianum 1. 5. adversus Hæreses c. 31.* *Tertullianum,* *Nyssemum* & alios Patres. Et consonat Ecclesia in benedictione cerei Pa- schalis canens: *Hæc nox est, in qua Christus ab inferis victor ascendit.* Sic etiam planè accipi-

tur, quòd *Matth. 12.* dicitur: *Filius hominis e- rit in corde terra* (intelligendo infernum) *tri- bus diebus & tribus noctibus.* Similiter *Act. 2.* non derelictio in inferno, solutioque dolo- rum inferni, jungitur resurrectioni, velut quid indivulse connexum. *Quem* (inquit Pe- trus ibidem) *Deus suscitavit solutis doloribus in- ferni.* Et infra: *Providens David locutus est de resurrectione Christi, quia neque derelictus est in in- ferno, neque caro eius vidit corruptionem.* Ratio est: quia locus ille erat per se consentaneus statui animæ separatae, corpore interea in se- pulchro manente.

Quæritur denique, an Christus in resur- rectione ex eodem inferni loco eduxerit animas Sanctorum eò usque ibi detentas? Responso affirmativa videtur communis; etsi Nonnulli dubitative loquantur. Eique consonat illud *Zachariae 9.* *Tu vero in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu, in quo non erat aqua.* Allegatur & illud *ad Coloss. 2.* *Ex- polians principatus & potestates traduxit eos, id est* (ut quidam volunt, etsi minùs ad litteram) *expoliavit infernales potestates auferens e locis infernalibus animas justorum, easque traducens ad cælum.* Nec sanè congruebat, ut ibi remaneret sine confortio Christi, qui eas liberatum venerat. Et quàmvis non as- cenderint substantialiter ad cælum ante As- censionem Domini, quando Christus *Ascendens in altum captivum duxit captivitatem Ps. 67.* & *ad Ephes. 4.* congruebat tamen eas interim super terram esse cum Christo, præsertim cum multæ animæ corporibus reunitæ fuerint, dum resurgente Christo *multa corpora Sanctorum qui dormierant surrexerunt, ad vitam scilicet immortalem, ut quasi, seq. dicitur.*

QUÆSTIO V.

De Resurrectione Christi.

POST mortem & sepulturam Christus resurrexit, resumendo corpus impassibile & immortale. Caro enim Christi, quæ in natiuitate floruit, in passione aruit, per gloriam Resurrectionis resloruit, sicque re- novata est ut aquilæ juventus Christi. *Tunc comparat* (ut habet *Compendium Theol. verit. 1. 4. c. 23. To. 111. 7. oper. S. Bonaventurae*) *Leo catulum suum susci- ravit: tunc Phoenix revixit: tunc sicut dicit Miere- mias, signus ex eodem luto fracti vasis fecit vas aliud, sicut placuit in oculis eius: tunc Jonas de ventre ceti illæsus exiit: tunc vestitum est can- delabrum auro: tunc suscitatum est tabernaculum David quod cecidit: tunc resurrexit sol, qui prius erat in nubilo: tunc vivificatum est granum frumenti, quod cadens in terram mortuum fuerat: tunc cervus resumpsit Cornua: tunc Sampson tulit portas cum postibus: tunc Ioseph eductus de carcere torquetur, & constituitur Dominus Aegypti: tunc confusus saccus circumdatur le- titiâ.*

Viti etiam, an descenderit ad limbum puero- rum.

101. Ad purgatorium vero descendit.

102. Christus præsentia sua animas Patrum la- vificavit & eam beatitudinem essentialem contulit.

103. Mox cum resurrexisset totum triduum.

104. Et secum ex infernalibus locis eas in resurrectione eduxit.

105. Christi re- surrectio in corpore im- passibili di- versimodè comparat.